

GAT PER LLEBRE

GREENWASHING D'EMPRESES I ADMINISTRACIONS

Residu Zero = Incineració Zero = Abocament Zero = Emissions Zero

Número 4 / Gener 2020

Veritats incòmodes

PROU GENERAR RESIDUS! Vota la Llei Residu Zero i la moratòria a noves incineradores

La intenció de construir noves plantes incineradores de residus a Cercs (El Berguedà) i a Juneda (Les Garrigues), l'autorització de cremar residus a les fàbriques de ciment (Alcanar, Montcada i Reixac, Baix Llobregat o Santa Margarida i els Monjos), les amenaces d'obertura de nous abocadors (Rubí, Riba-roja...) són el resultat del fracàs del model actual de gestió de residus que ha tocat sostre. Cal un canvi substancial que es basi en la precaució i la prevenció i l'aprofitament dels recursos materials que contenen els residus que es llencen.

La Plataforma Ciutadana Residu Zero demana suport a la ciutadania, a les entitats socials i als ajuntaments per aconseguir una nova Llei de prevenció Residu Zero i la moratòria de noves incineradores de residus i nous abocadors.

1. Cal reduir TOTS els residus.
2. Cal dedicar les inversions i els recursos a la reducció, reutilització i reciclatge dels residus.
3. Cal canviar el model de producció, consum i gestió dels residus.
4. Cal obligar els productors a fer-se càrrec dels costos reals dels productes que posen al mercat incloent-hi quan es converteixen en residus.
5. Cal eliminar la incineració com a sistema de tractament de residus de final de canonada i reduir de manera dràstica l'abocament.

Barcelona: «la reducció ha de ser, com a mínim, la fixada per la Unió Europea»

Entitats veïnals, ecologistes i defensors del clima demanen a l'alcaldia de Barcelona que no faci cap declaració d'emergència climàtica el 15 de gener si no fa seva, com a mínim, la reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle proposada per la Unió Europea (UE).

L'actual Pla Clima Municipal (2018-2030) inclou un objectiu de reducció d'emissions inferiors a les que demana la UE. Alhora, per fer front a l'emergència climàtica i al problema dels residus, les entitats demanen que la recollida dels residus sigui porta a porta, amb el model de recollida sigui el de Residu mínim que s'estengui a tota la ciutat, juntament un pla de tancament de la incineradora de TERSA.

Els ecologistes demanen que els municipis signants del Pacte d'Alcaldesses i Alcaldes pel Clima i l'Energia adaptin els seus objectius de reducció, com a mínim, a les demandes de la UE en el cas que els objectius de reducció del Pacte siguin inferiors.

L'acord de la UE, que podria ser revisat a l'alça, demana una reducció, com a mínim, del 40% l'any 2030 en funció de les emissions del 1990. Per les entitats, aconseguir que l'Ajuntament de Barcelona adopti els objectius de reducció proposats per la UE és la base per assolir objectius més ambiciosos, en consonància amb l'emergència climàtica que formalment es vol adoptar.

Si el Pla Clima Municipal de Barcelona no es modifica, les emissions de gasos amb efecte hivernacle l'any 2030 seran 0,4 milions de tones (Mt) superiors a les que la UE reclama en aquest termini. Si es vol complir l'objectiu de la UE s'han d'emetre, com a màxim, un total de 2,3 Mt de CO₂ eq, més de 400.000 tones menys i no dels 2,7 Mt que pretèn emetre Barcelona l'any 2030.

S'ha de dir que si s'adopta l'objectiu de l'IPCC o el PNUMA les diferències són encara més grans. Entitats ecologistes han tornat a demanar de reunir-se amb els diferents grups municipals abans de l'aprovació de la declaració municipal prevista inicialment per al 15 de gener. Una petició anterior de reunió feta a l'alcaldia no va ser resposta.

L'emergència climàtica i ecològica obliga a objectius rellevants

Diferents ajuntaments de la província de Barcelona i la mateixa ciutat de Barcelona han adoptat compromisos de reducció d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle **inferiors** als adoptats abans per la Unió Europea, la llei catalana de canvi climàtic i la Generalitat de Catalunya. Per altra banda, fins i tot el Pacte d'Alcaldesses i Alcaldes pel Clima i l'Energia estableix, en la línia de la Unió Europea, que **les reduccions pel 2030 s'han de basar en les emissions de gasos d'efecte hivernacle prenent com a referència l'any 1990 i no el 2005, molt superiors.**

Una dècada abans, els ajuntaments que es van adherir-se al Pacte d'Alcaldesses i Alcaldes pel Clima i l'Energia es van comprometre amb el "20/20/20 de la UE": aconseguir una reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle del 20% per al 2020, una aportació del 20% en energies renovables i un 20% de millora de l'eficiència energètica (segons les emissions del 2005). A més a més, que hi hagi una auditoria per garantir-ne el compliment.

Pere exemple, l'ajuntament de Terrassa s'havia proposat "reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle en un 21,2% per a l'any 2020". Aquest objectiu prenia com a base les emissions del 2005 (4'19 t per habitant/any), la qual cosa implicava que al 2020 les emissions haurien de ser 3'3 t per habitant/any.

A hores d'ara, Terrassa es proposa d'aconseguir una reducció per al 2030 "al 40 %". Depèn, però, de quin any es prengui com a base, els resultats són força diferents: si prenem el 2005 com a base, les emissions al 2030 haurien de ser de 1'67 t per habitant/any; si prenem com a base les previstes al 2020 (recordem-ho: 3'3 t), les emissions el 2030 haurien de ser 1'32 t per habitant/any. No és tampoc acceptable no avaluar si s'ha aconseguit o no la reducció prevista per al 2020 i tornar a la base del 2005 com si els 15 anys des del 2005 al 2020 hagin estat perduts.

Si s'adopta l'actual 3,3 t com referència (en el cas d'haver-ho assolit), totes les reduccions s'han de fer del 2020 al 2030. En canvi si s'adopta les emissions del 2005, un total de 4,19 t per habitant, gran part d'aquestes reduccions ja s'han fet. Per tant l'enganyifa és doble.

"No és de rebut ni acceptable no avaluar si s'ha aconseguit o no la reducció compromesa i tornar a repetir l'any de referència inicial com si l'objectiu de compromís de reducció no s'hagués aconseguit i els 15 anys des del 2005 al 2020 hagin estat perduts."

Altres ajuntaments, com Igualada, Granollers, Sant Joan Despí, Centelles o Torrelles del Llobregat no deixen clar al perfil climàtic de les respectives poblacions ni l'any de referència de la reducció, una anomalia que s'aclariria, si hi ha reacció ciutadana, posant les emissions del 1990 com a referència (com demana la Unió Europea).

Un decret de renovables sense futur

Ecologistes de Catalunya (EdC), federació amb representació arreu de Catalunya, considera que els combustibles fòssils (carbó, petroli i gas del subsol), els productes obtinguts mitjançant la fractura hidràulica –el fracking- o l'urani per a les nuclears, són, tots ells, recursos no renovables, sense cap mena de dubte, i són els principals causants de la crisi climàtica. Considerem que les energies renovables han de ser la base per a la descarbonització i la lluita contra el canvi climàtic.

Ara bé, el nou Decret Llei de 16/2019 de la Generalitat de Catalunya, aprovat pel govern i ratificat pel Parlament, obre la porta, novament, a la instal·lació massiva de centrals eòliques i fotovoltaïques en espais naturals protegits pel Pla Especial d'Interès Natural (PEIN) i en espais no urbanitzables. El Decret ignora els impactes d'aquestes infraestructures sobre l'entorn (biodiversitat, avifauna, qualitat de vida, paisatge...) i accentuarà els greuges territorials i els desequilibris entre les ciutats i el món rural. Els ecologistes consideren necessari de derogar el decret i per aconseguir-ho demostraran que vulnera les directives europees de protecció de la natura, la mateixa llei catalana d'espais

naturals, la directiva 2003/35/CE de participació ciutadana i l'avaluació dels organismes consultius.

Pels ecologistes, “la generació distribuïda i de proximitat, l'ús preferent de teulades de polígons industrials i edificis construïts per instal·lar-hi panells solars fotovoltaics amb iniciativa municipal i pública, l'ús dels espais de servitud d'infraestructures viàries d'arreu del país... han de ser llocs preferents per ubicar-hi aerogeneradors. S'ha d'acabar amb la permissivitat i el foment de grans centrals fotovoltaïques i eòliques a espais naturals protegits i sòls no urbanitzables que sols incentiven l'especulació dels lobbies i la centralització mercantil i oligopolística de la generació elèctrica.”

Comencem a «respirar tranquils»?

A partir de l'1 de gener, a l'interior de les rondes, de Dalt i Litoral, es prohibeix la circulació dels vehicles que no tinguin distintiu ambiental de la Direcció General de Trànsit. La prohibició és de 7 a 20 hores, de dilluns a divendres. La norma exclou els vehicles amb distintius de mobilitat reduïda, serveis d'emergència i essencials, i vehicles de persones amb malalties que dificulten l'accés al transport públic. La Zona de Baixes Emissions (ZBE) inclou els termes municipals de Barcelona (excepte Zona Franca i Vallvidrera), l'Hospitalet, Sant Adrià i part de Cornellà i d'Esplugues.

El 31 de desembre del 2020 la prohibició inclourà les furgonetes, camions, autobusos i autocars sense distintiu ambiental. Els vehicles de persones amb renda baixa que necessiten el vehicle a per la seva activitat professional o laboral gaudiran d'una moratòria.

Les restriccions de trànsit actuals a l'interior de les rondes aconseguiran que els nivells de contaminació atmosfèrica a Barcelona estiguin per sota dels llindars considerats recomanables per l'OMS? Només per sota dels nivells de la Unió Europea? La Federació d'Associacions de Veïnes i Veïns de Barcelona i la Plataforma per a la Qualitat de l'Aire ho neguen. La publicitat de l'Ajuntament i l'Àrea Metropolitana de Barcelona -com «Els mals fums ja no entren» o «L'1 de gener comencem a respirar tranquil·les»- són exemples de manual de greenwashing... mentides sufragades amb diners públics.

Gat x Llebre va publicar l'any passat 5 números. El **número zero** del mes de maig dedicat a la incineradora de Barcelona i les enganyifes d'“Eco”embes i Volkswagen. El **número 1** dedicat al Pla Metropolità de Residus, Barcelona Energia i les primeres accions per una llei Residu Zero. El **número 2**, d'octubre, al Pla Clima de Barcelona. Aquest mes també vam publicar un especial dedicat al projecte d'incineradora a Cercs (El Berguedà). El **número 3** va sortir el novembre i va ser dedicat al tancament de les centrals nuclears i l'impacte climàtic amagat de l'energia nuclear. Tots els números els podeu trobar a la pàgina web del CEPA en versió lectura on-line i també en versió per a imprimir sobre un paper DIN-A4 a dues cares (indicant a les opcions d'impressió de pàgina: sense ajustar).

cepa

CENTRE D'ECOLOGIA
I PROJECTES ALTERNATIU

EdC Ecologistes
de Catalunya